

**UCHWAŁA NR XXII/144/16
RADY GMINY BUKOWIEC
z dnia 27 października 2016 r.**

**w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej Gminy Bukowiec
na lata 2016 – 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i poz.1579) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z 2015 r. poz. 1310 i poz. 1359 oraz z 2016 r. poz. 753 i poz. 1583) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Aktywności Lokalnej Gminy Bukowiec na lata 2016 – 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bukowiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega obwieszczeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej służy realizacji działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej oraz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej. Ma na celu również zapewnienie współpracy i koordynacji działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w celu zaspokajania potrzeb mieszkańców i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu określonych grup społecznych.

Wdrożenie i realizacja Programu Aktywności Lokalnej umożliwi aplikowanie o środki zewnętrzne, w tym środki z funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko -Pomorskiego na lata 2014 - 2020.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszotek

Załącznik
do uchwały nr XXII/144/16
Rady Gminy Bukowiec
z dnia 27 października 2016r.

Program Aktywności Lokalnej Gminy Bukowiec na lata 2016 – 2022

Bukowiec 2016

I. WSTĘP

Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian. Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich i lokalnych dokumentach strategicznych, takich jak:

1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski;
2. Strategia Wspierania Rozwoju Społecznego 2020;
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020;
4. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 - Plan Modernizacji 2020+;
5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020;
6. Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020;
7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020;
8. Strategia Rozwoju Gminy Bukowiec;
9. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 - 2017;
10. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bukowiec na lata 2014-2021.

Program Aktywności Lokalnej zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne.

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą ukierunkowane na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych relacji między członkami społeczności lokalnej.

Program ten ma na celu kształtowanie więzi społecznych i rozwój inicjatyw lokalnych na terenie gminy Bukowiec.

Program Aktywności Lokalnej pozwala także na realizację zadania, które nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (art. 3 pkt. 2), który mówi: „Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób

i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”. Program jest także istotnym dokumentem wspomagającym realizację projektów z Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne z funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko -Pomorskiego na lata 2014 - 2020.

II. DIAGNOZA

Gmina Bukowiec liczy 5 158 mieszkańców i należy do gmin typowo rolniczych. Na terenie gminy znajduje się 6 miejscowości, w których działały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Głównym problemem gminy jest wysoki poziom bezrobocia oraz wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Obecnie zarejestrowanych jest 149 osób bezrobotnych, w tym 90 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada 15 osób, natomiast bez prawa do zasiłku pozostają 134 osoby. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że z pomocy społecznej w formie pieniężnej w roku 2015 korzystało 214 rodzin (663 osoby). Na podstawie analizowanych dokumentów ustalono również, że najczęściej pojawiającym się powodem ubiegania się o pomoc społeczną jest ubóstwo – 143 rodziny oraz bezrobocie - 124 rodziny. Tak jak i w latach poprzednich bezradność, zarówno w prowadzeniu gospodarstwa domowego, jak i w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest ważnym powodem trudnej sytuacji życiowej klientów Ośrodka – dotyka bowiem 32 rodziny. Kolejną istotną grupą osób korzystającą z pomocy społecznej są osoby niepełnosprawne. Z tytułu niepełnosprawności udzielono pomocy w różnych formach dla 80 rodzin. Bardzo ważnym problemem, na który warto zwrócić uwagę to problem uzależnień szczególnie od alkoholu. Problem ten występuje w 23 rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Z obserwacji wynika również, że wzrasta liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną. W ubiegłym roku z tej formy pomocy korzystało 10 rodzin. W związku z powyższym nasuwa się wniosek, iż wobec osób i rodzin należy podejmować różnego rodzaju działania (zarówno sprawdzone jak i nowatorskie) oraz na bieżąco modyfikować świadczoną pracę socjalną. Stanowi to również o tym, że coraz więcej osób i rodzin wymaga wsparcia nie tylko finansowego, ale specjalistycznej, interdyscyplinarnej pomocy oraz animacji społecznej. Sytuacja ta powoduje konieczność podjęcia działań skierowanych na wsparcie społeczności lokalnej w samoorganizowaniu się, tworzeniu ruchów samopomocowych, wypracowaniu metod radzenia sobie z problemami społecznymi i zjawiskami marginalizacji społecznej, zarówno wśród dorosłych jak i wśród dzieci i młodzieży. Na podstawie przedstawionych

danych widać, że w pierwszej kolejności należy zaplanować działania służące wzmocnieniu mieszkańców gminy w samodzielnym rozwiązywaniu problemów poprzez rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej. Istotne jest również udzielenie właściwego wsparcia osobom niepełnosprawnym – grupom licznym w gminie i zarazem szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Równie ważne jest podjęcie działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny. W tym zakresie należy przeciwdziałać dysfunkcjom opiekuńczo- wychowawczym, które osłabiają rodziny, a tym samym nie pozwalają w pełni zaspokoić potrzeb rozwojowych dziecka. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom dotkniętym lub zagrożonym ubóstwem i bezrobociem. Istotnym zagadnieniem jest również przeciwdziałanie uzależnieniom, negatywnie wpływającym na kondycję lokalnej społeczności.

III. CELE PROGRAMU:

1. Cel ogólny programu:

Celem Programu Aktywności Lokalnej jest zwiększenie aktywności mieszkańców gminy Bukowiec i integracja społeczności lokalnej, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wskazanych w Analizie obszarach życia społecznego.

2. Cele szczegółowe programu:

- 1) zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- 2) wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
- 3) stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
- 4) wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększenie kompetencji społecznych, promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację,
- 5) poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych,
- 6) aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
- 7) poprawa funkcjonowania osób wykluczonych społecznie,
- 8) wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej, szczególnie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

IV. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) wdrażanie instrumentów aktywnej integracji
- 2) promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym,
- 3) współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
- 4) wspieranie organizacyjne oraz finansowe lokalnych inicjatyw,
- 5) wspieranie lokalnych liderów,
- 6) umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji,
- 7) organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych,
- 8) organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
- 9) tworzenie partnerstw i promowanie pracy w partnerstwie,
- 10) promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie,
- 11) badanie potrzeb i problemów mieszkańców,
- 12) poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody własne gminy Bukowiec,
- 13) inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

- 1) otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego,
- 2) współpraca instytucji i służb,
- 3) angażowanie lokalnej społeczności w realizacji celów i kierunków działań,
- 4) kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

VI. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) członków danej społeczności lokalnej Gminy Bukowiec,
- 2) osób z określonego środowiska,
- 3) grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 4) osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.

Działaniami w ramach Programu obejmowane będą w szczególności osoby i środowiska wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem, m.in. klienci pomocy społecznej, osoby długotrwale bezrobotne, nieaktywne zawodowo, niepełnosprawne, matki samotnie wychowujące dzieci, rodziny z występującym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, osoby i rodziny uwięzione w przemoc w rodzinie. Identyfikacja konkretnego środowiska lokalnego oraz osób obejmowanych środowiskowym Programem Aktywności Lokalnej dokonywana będzie w oparciu o rozpoznanie potrzeb i diagnozę. Program realizowany będzie na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym i skierowany do konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych.

VII. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach Programu przewiduje się zastosowanie:

- 1) środowiskowej pracy socjalnej - działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 2) instrumentów aktywnej integracji - szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 3) działań o charakterze środowiskowym – inicjatywy integrujące obejmujące między innymi: badania, opracowania, analizy, publikacje, edukację społeczną i obywatelską (spotkania, konsultacje, debaty społeczne dla mieszkańców, działania edukacyjne), organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym,
- 4) indywidualnego wsparcia uczestników – opracowanie Indywidualnej Ścieżki Rozwoju, określenie działań i metod wsparcia, a także celów i rezultatów do osiągnięcia przez uczestnika – psycholog/doradca.

VIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY:

- 1) integracja społeczności lokalnej i grup społecznych,
- 2) zdiagnozowanie potrzeb i problemów oraz planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby,
- 3) podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy,
- 4) stworzenie płaszczyzny sprzyjającej angażowaniu się w życie lokalnej społeczności,
- 5) wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
- 6) wzrost zaangażowania instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- 7) zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie,
- 8) poprawa społecznego funkcjonowania osób wykluczonych społecznie,
- 9) skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów

IX. REALIZATORZY

Realizatorami zadań programu są:

- 1) Urząd Gminy w Bukowcu,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu,
- 3) pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze Urzędu Gminy w Bukowcu,
- 4) placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe z terenu Gminy,
- 5) organizacje pozarządowe i kościelne z terenu Gminy.

X. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2016 - 2022

1. Rozpoznanie środowiska lokalnego za pomocą badań i analiz:
 - obserwacja, wywiady, analiza dokumentów zastanych.
2. Rozwijanie komunikacji społecznej i integracji w środowisku:
 - edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, działań edukacyjnych oraz integrujących.
3. Promowanie pracy wolontarystycznej:
 - wykorzystywanie w realizacji działań pracy wolontariuszy oraz liderów lokalnych.
4. Budowanie lokalnego partnerstwa:
 - realizacja projektów w partnerstwie.

5. Aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów:

- prowadzenie nieformalnej edukacji dorosłych i młodzieży z wykorzystaniem tradycyjnych oraz innowacyjnych metod edukacji, informacji oraz pracy socjalnej.

6. Specjalistyczne wsparcie dla osób potrzebujących pomocy i doradztwa.

7. Praca z wykorzystaniem nowoczesnych technologii teleinformatycznych i telekomunikacyjnych.

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Środki unijne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

2. Środki własne gminy.

3. Środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych zadań Programu Aktywności Lokalnej.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych zadań Programu Aktywności Lokalnej, które będą realizowane na rzecz wymienionych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Ponadto corocznie będą przygotowywane sprawozdania z realizacji poszczególnych zadań realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej, które zostaną przedstawione Wójtowi Gminy. Po zakończeniu realizacji Programu Aktywności Lokalnej zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły. Wskazane zostaną także te metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek